

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
Marcel van der Meulen

Kenmerk
196975563

Zuidhorn
1 december 2021

Onderwerp

Informatie over aanleg Snel internet in het buitengebied

Geachte leden van de raad,

De afgelopen maanden is er onrust ontstaan met betrekking tot de aanleg van snel internet in het buitengebied van onze gemeente, en in het bijzonder de situatie in het buitengebied van Middag. Met deze brief informeren wij u over deze problematiek, de rol die de gemeente hierbij speelt en onze inspanningen om onze inwoners en bedrijven te voorzien van snel internet. Tevens is nog een bijlage toegevoegd waarin een chronologisch overzicht is opgenomen.

Situatie op de glasvezelmarkt en rol van de gemeente

Hoewel snel internet in de huidige maatschappij onmisbaar is, wordt de aanleg van snel internet in Nederland en Europa aan de markt overgelaten. De Autoriteit Consument en Markt ziet er ook op toe dat (lokale) overheden niet marktversturend optreden en dat marktpartijen gelijk worden behandeld. Enkele jaren geleden heeft de Provincie Groningen het probleem onderkend dat het internet in de buitengebieden traag was en dat het niet aannemelijk was dat marktpartijen dit probleem binnen afzienbare tijd zouden oplossen. De Provincie heeft daarom het project Snel Internet Groningen opgestart, met als doel het hele buitengebied van de Provincie van snel internet te voorzien. Van de gemeenten werd hierbij gevraagd om de randvoorwaarden voor de aanleg van glasvezel te optimaliseren. Hierbij gaat het om verlaging van de leges, redelijke afspraken over degeneratiekosten en akkoord gaan met een liggingdiepte van 40 centimeter. In het Westerkwartier is hier ook invulling aan gegeven. De leges voor de aanleg van telecomkabels zijn verlaagd en wij hebben in juni 2019 besloten akkoord te gaan met een liggingdiepte van 40 centimeter voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Project Snel Internet Groningen

De Provincie Groningen heeft voor het project Snel Internet Groningen 40 miljoen euro beschikbaar gesteld (deels in de vorm subsidie en deels in de vorm van een lening). Alle marktpartijen kregen d.m.v. een Tender de kans hier op in te schrijven. Grote partijen als KPN en Ziggo hebben daar niet aan meegedaan. De Tender is gewonnen door Rodin Broadband (Rodin). Rodin krijgt onder voorwaarden de beschikking over de financiële middelen van de Provincie, met daarbij de opdracht alle zogenaamde witte adressen in het buitengebied van de Provincie Groningen van snel internet te voorzien (minimaal 100Mb/sec). Witte adressen zijn adressen met traag internet - minder dan 30MB/sec - en waarvan de markt heeft aangegeven dat zij hier binnen 3 jaar geen snel internet gaat leveren. Hierbij is van het begin af aan duidelijk geweest dat Rodin dit wilde realiseren met een hybride netwerk bestaande uit glasvezel en draadloos internet. Het merendeel van de adressen krijgt glasvezel, echter de meest afgelegen adressen worden bediend met draadloos internet. De minimale vereiste snelheid van 100Mb/sec geldt echter ook voor de adressen die met een draadloze verbinding worden bediend.

Hoewel het project snel internet Groningen de nodige tegenslagen heeft gehad en achterloopt op de planning, is de verwachting dat eind 2022 het merendeel van het buitengebied van de gemeente Westerkwartier van snel internet is voorzien. Dit is een grote verbetering van de huidige situatie waarbij veel adressen over (erg) traag internet beschikken. Een deel van de adressen in de Provincie wordt echter bediend met een draadloze verbinding. Hoewel dat voor veel inwoners een verbetering is van de huidige situatie, blijkt ook dat bij veel adressen de draadloze verbindingen niet voldoen aan de snelheid en stabiliteit die door de Provincie met Rodin is overeengekomen. Dit speelt ook in het buitengebied Middag. De inzet van gemeente en Provincie is dat Rodin de afspraken hieromtrent nakomt. Indien Rodin hiertoe niet in staat blijkt, zal in overleg met de Provincie naar een acceptabel alternatief gezocht moeten worden.

BC Middag en Glasdraad

Op 15 september 2021 heeft de heer Meijerhof van Glasdraad namens het bewonerscollectief Glasvezel buitengebied Middag (hierna BC Middag) een mail aan een drietal Raadsfracties (PVDA, VZ Westerkwartier en Christenunie) gestuurd over de problematiek met betrekking tot de aanleg van glasvezel in het buitengebied van Middag. Naar aanleiding van deze zaak heeft wethouder Pastoor op 8 november overleg gehad met de betrokken marktpartij (Glasdraad) en op 12 november met vertegenwoordigers van BC Middag. Hieronder wordt inhoudelijk ingegaan op de mail van BC Middag, waarbij het gaat om twee aspecten:

1. BC Middag wil graag glasvezel. Rodin biedt hen een draadloze verbinding, maar bewoners geven de voorkeur aan glasvezel. Glasdraad is bereid om glasvezel aan te leggen voor de betrokken 41 adressen, maar komt 240.000 euro tekort op de businesscase.
2. Glasdraad maakt kosten bij de aanleg van glasvezel i.v.m. archeologie. Kosten m.b.t. archeologische begeleiding en toezicht zijn niet in het convenant benoemd. Glasdraad is daarom van mening dat zij door de gemeente gecompenseerd moeten worden voor deze kosten.

Ad.1 Het is goed deze vraag in het kader te plaatsen van de wet en regelgeving met betrekking tot breedbandinternet. Hoewel de beschikbaarheid van snel internet steeds belangrijker wordt, wordt de aanleg van glasvezel aan de markt over gelaten. Hoewel marktpartijen steeds meer interesse tonen in de aanleg van glasvezel in de buitengebieden, zullen er altijd adressen blijven waarvan het niet rendabel is deze aan te sluiten. Het project Snel Internet Groningen zou ook voor deze adressen een oplossing moeten bieden. De marktpartij die dit project realiseert (Rodin), zet in op een hybride netwerk bestaande uit glasvezel en draadloos internet. Het merendeel van de adressen krijgt glasvezel, echter de meest afgelegen adressen worden bediend met draadloos internet. De minimale vereiste snelheid van 100Mb/sec geldt echter ook voor de adressen die met een draadloze verbinding worden bediend. Dat niet alle adressen glasvezel krijgen is voor de betreffende adressen wellicht jammer, echter vanuit het oogpunt van doelmatigheid begrijpelijk. Hierbij is het uiteraard wel van belang dat de draadloze verbindingen aan de vereiste en overeengekomen kwaliteit voldoen. Dat is op dit moment lang niet altijd het geval. Wij zijn hierover in overleg met andere gemeenten en de Provincie Groningen (opdrachtgever), met als inzet snel internet voor al onze inwoners en bedrijven in het buitengebied. Gelet op de geldende wet en regelgeving kunnen en willen wij niet tegemoet komen aan het verzoek van Glasdraad om hen subsidie te verlenen voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied van Middag. Als blijkt dat het binnen het huidige project Snel Internet Groningen niet lukt om alle adressen in het buitengebied van Snel Internet te voorzien, is wel een andere oplossing nodig. Daarover zijn wij in gesprek met de Provincie Groningen.

Ad. 2 "Claim" Glasdraad i.v.m. onvoorziene kosten archeologie

In juli 2019 is een convenant gesloten met Glasdraad voor de aanleg van glasvezel in een aantal kleine kernen en delen van het buitengebied. In het convenant zijn onder meer afspraken vastgelegd over de liggingdiepte, leges en degeneratiekosten. Het aspect archeologie wordt niet in het convenant benoemd. De archeologische kosten waar bedrijven die glasvezel aanleggen mee te maken krijgen, vloeien ook niet voort uit het convenant, maar uit de bestemmingsplannen. Partijen die, op grote schaal, de grond roeren in gebieden met een hoge archeologische (verwachtings)waarde zullen daar rekening mee moeten houden en weten dat ook. Ruim voordat Glasdraad met de uitvoering is begonnen, is met hen gesproken over de bescherming van archeologische waarden. Dit was voor hen geen aanleiding van uitvoering af te zien. Als extra service richting marktpartijen is door de gemeenten Westerkwartier, HogeLand en Groningen nog een leidraad opgesteld waarin nader wordt toegelicht op welke wijze deze gemeenten met archeologie bij glasvezelprojecten willen omgaan. Deze leidraad heeft een pragmatische insteek om daarmee de kosten en proceduretijd voor marktpartijen te beperken.

De kosten die Glasdraad heeft gemaakt in het Westerkwartier in verband met archeologie worden nu door hen gekoppeld aan de businesscase Middag, terwijl deze weinig met elkaar te maken hebben. De archeologische kosten in het gebied Middag zijn een fractie van het tekort op de businesscase (240.000 euro). Ook Rodin en andere partijen die kabels graven in archeologisch waardevol gebied, hebben te maken met extra kosten hieromtrent. Wanneer de gemeente

Glasdraad hiervoor zou compenseren, zou dat voor alle partijen moeten gelden. Vergoeding of compensatie is ook daarom niet gewenst. In het gesprek van 8 november met Glasdraad is ons standpunt omtrent beide aspecten (subsidie voor de businesscase en compensatie voor archeologische kosten) aan hen toegelicht. Glasdraad had alle begrip voor ons standpunt.

Op 12 november is met BC Middag gesproken. De bewoners worden niet goed bediend door Rodin en willen daarom in ruime meerderheid inzetten op de door Glasdraad voorgespiegelde oplossing (glasvezel). Nu puntje bij paaltje komt, levert ook Glasdraad niet en legt hierbij de zwarte piet bij de gemeente. Wij begrijpen de teleurstelling en frustratie van de bewoners, en zetten ons dan ook in om voor hen een goede oplossing te bereiken. Afgesproken is dat de bewoners ons van nadere informatie zouden voorzien over de situatie in het gebied met betrekking tot snel internet. Deze informatie is aangeleverd en is door wethouder Pastoor gebruikt in het bestuurlijk overleg met andere gemeenten en de Provincie op 17 november.

Gelet op de gevoerde gesprekken waren wij verbaasd over een nieuwe mail van de heer Meijerhof van Glasdraad, namens BC Middag, aan de gemeenteraad. Wij hebben hierover contact opgenomen met de directie van Glasdraad. De directie was niet op de hoogte van deze mail en staat er ook niet achter.

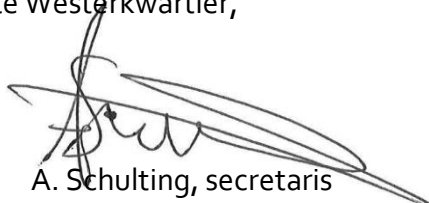
Wij vinden het belangrijk dat alle inwoners en bedrijven worden voorzien van snel internet en blijven ons daar voor inzetten. Op 10 december hebben wij overleg met de directie van Rodin en op 16 december volgt een extra bestuurlijk overleg met de andere gemeenten en de Provincie. Voor uw Raad staat op 19 januari 2022 een informatiebijeenkomst gepland over digitale connectiviteit. In deze bijeenkomst zal ook aandacht zijn voor de problematiek van snel internet in het buitengebied en zullen wij u informeren over de laatste stand van zaken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester

A. Schulting, secretaris